

Ženevske novice št. 58 decem ber 2019

GLASILO ZDRUŽENJA
ŽENEVSKIH
SLOVENCEV

(Bulletin de l'Association
des Slovènes de Genève)

ženevske novice

*Glasilo Združenja ženevskih Slovencev
(Bulletin de l'Association des Slovènes de Genève)*

Številka 58, december 2019

Fotografija na naslovnici: Lučka Koščak

2

	uvodnik	str. 3
	intervju Veleposlanica Sabina Stadler Repnik	str. 4
	in memoriam Zlat Kralj	str. 8
	Spomin na Zlata	str. 9
	in memoriam Théo Siegrist	str. 10
	dogodki Glasbene zarje	str. 12
	dogodki Razstava Tamare Veyrat-Fatur in Sophie Martin	str. 14
	potovanja Art Nomad Project	str. 16
	mi ... Slovenski piknik, doživetje v naravi.	str. 19
	mi ... Piknik	str. 20
	mi ... Novoletna večerja	str. 21
	mi ... Poročilo letnega koordinacijskega sestanka	str. 23
	ne pozabite	str. 26

Ko sem enkrat davno potovala po Kubi, pravzaprav štopala, - saj na ta način največ vidiš in največ zveš - se mi je pogled ustavil na rumenem kabrioleju, ki je švignil mimo. "O, nov bogataš" sem rekla, sosed za drugo mizo v obcestnem baru pa mi je odgovoril: "Ne. Umetnik ali športnik!"

"Kako umetnik, kaj niso oni vedno najrevnejši?" sem vprašala. "Umetniki so sol zemlje!" mi je ponosno odgovoril sogovornik.

"Sol zemlje?" sem se začudila. "Seveda. saj brez umetnosti ne bi mogli živeti!"

Spomnila sem se filma Wima Wendersa: "Sol zemlje", filma, ki govori o življenjski in umetniški poti brazilskega fotografa Sebastiana Salgada. Po letih presunljivih prizorov, ki jih je fotografiral v vojnih območjih, se je odločil, da bo fotografiral samo še najlepše stvari. Trdi, da je 51% naše Zemlje še nedotaknjenih in čudovitih.

Umetnost. Vedno pomislimo na slike in kipe in filme in knjige, opero, ples in gledališče, a umetnost je lahko vse, kar delamo. Z ljubeznijo, tako pravijo modreci. Pravijo tudi, da če otroka učiš ljubiti umetnost, ga učiš ljubiti življenje. Gotovo nas lahko umetnost prebudi in pokliče iz nas najboljše.

V zadnjem času se veliko govori o umetnosti preživetja. O ekologiji. Te urgentne teme sva se dotaknili v intervjuju z našo novo Veleposlanico pri OZN, gospo Sabino Stadler Repnik, ki me je spomnila v koliko stvareh je Slovenija najboljša in kako lahko bi bila drugim državam za vzgled.

Rada bi vas povabila, da naslednje leto vsaj enkrat pridete poslušat koncert v Ženevo, zgodaj zjutraj, ob jezeru. Glasbene Zarje ali Les Aubes Musicales se dogajajo zadnji teden julija in ves mesec avgust vsako jutro ob šestih v Bains des Paquis. Napolnilo vas bo s posebnim veseljem, kot to le umetnost zna. Pridite tudi na naš piknik junija, objet stare prijatelje, spoznat nove, poskusit različne dobrote in si napolnit oči z zelenjem.

Letos smo se poslovili od dveh naših članov, obeh umetnikov na svojem področju, od glasbenika Thea in arhitekta Zlata. Oba bosta vedno ostala živa v svojih delih in v naših spominih.

V Novem letu vam vsem želim, da bi uživali radost in zdravje, ljubezen in mir, predvsem pa imeli hvaležnost za vse, kar nam je dano.

Lučka Koščak

SABINA STADLER REPNIK

veleposlanica

4

Od letošnjega leta je naša nova veleposlanica in stalna predstavica pri Stalnem predstavništvu Slovenije pri OZN in ostalih mednarodnih organizacijah v Ženevi. Po izobrazbi je magistra političnih ved in diplomirana ekonomistka. Pogumna in močna ženska, ki ima za sabo več kot 20 let izkušenj v diplomaciji. Od leta 2004 do 2015 je delala v Bruslju na odgovornih pozicijah v različnih EU institucijah. V Ljubljani je bila nazadnje generalna direktorica za multilateralo, razvojno sodelovanje in mednarodno pravo. Je poročena in ima hčerko.

Vse to in še več sem o njej in o njeni diplomatski angažiranosti prebrala, še preden sem jo srečala. Potem pa me je presenetila resnično izredna ženska, lepota športnega videza, spontana in normalna v najboljšem pomenu besede. Angažirana za vse pozitivno, ženska z vizijo boljšega sveta.

Pogovarjali sva se v njeni pisarni v Ženevi.

Kaj mislite o tako aktualnih demonstracijah za podnebje? Je kaj možnosti za resnične spremembe?

Demonstracije za podnebje so nujne. Lepo je, da jih vodi generacija, ki ima vizijo. To je generacija, ki bo zaradi naše neodgovornosti najbolj prizadeta. Masovna gibanja so morda edino upanje, saj

politika ni več, kar je bila, demokracija ni več, kar je bila; svetovna ureditev na splošno, sodelovanje med državami in multilateralala so v krizi. Mogoče je res samo glas ljudstva tisti, ki lahko osvesti. Kritična masa ljudi se mora zavzemati za tisto, kar je najbolj potrebno.

Podpiram petkove demonstracije in občudujem Greto, pa tudi njene starše, ki ji tako močno stojijo ob strani. Greta je še zelo mlada in sprašujem se, kot mama, ali bi lahko tako podprla svojo hčer, če bi se čez nekaj let podala v kakšen tako velik projekt.

Pogovarjala sem se z vašim predhodnikom, veleposlanikom Šucem, o tem, da ni nobene kazni v svetovnem merilu za zločine nad podnebjem in posredno nad človeštvom in da si države čedalje več dovolijo.

Res je, zato nas nekdo tudi mora opozarjati, samo tako se stvari lahko obrnejo na boljše. Mednarodno pravo sicer obstaja, samo kaznovanja po mednarodnem pravu – v obliki, kot jo poznamo v nacionalnih okvirih – ni.

Prav je, da demokratični pritisk narašča. Okoljska problematika je vse bolj pereča in aktualna in to navdaja z upanjem. Tudi Slovenija je aktivna na tem področju: zavzemamo se za razglasitev pravice do življenja v zdravem okolju in upamo na uspeh razglasitve le-te v nekako poldrugem letu.

Kako lahko vi v svoji funkciji veleposlanice vplivate na vse te spremembe?

Razmišljati moramo, kaj bomo pustili za sabo. Ne samo zato, ker sem veleposlanica, ampak ker sem enostavno ena izmed ljudi na tem planetu, ki lahko s svojim obnašanjem in načinom življenja naredim nekja, da se stanje izboljša. Tukaj v Ženevi vidim veliko možnosti za spremembe na boljše, od človekovih pravic do Agende 2030 s cilji trajnostnega razvoja. Mislim, da ima tudi Slovenija, s svojimi dobrimi praksami, marsikaj pokazati. Treba je to le prepoznati. Svoje poslanstvo vidim v tem, da v diplomatskih okvir-

jih, ki so zadosti široki, to, kar imamo dobrega v Sloveniji, pokažemo tukaj, hkrati pa, da to, kar je v Ženevi najboljšega, prenesemo v Slovenijo.

Kako vidite Slovenijo?

Naša dežela je prelepa. In premalo nas je, da ne bi stopili skupaj, tako kot smo tedaj, ko smo se vsi odločili za samostojno Slovenijo. Od takrat so se zgodile velike spremembe in morda ne vedno najboljše. Sodelovati moramo med seboj, v interesu naše lepe države. V Sloveniji dostikrat vidimo le tisto, kar ne gre. Kljub vsemu je Slovenija dobra v mnogočem in bi lahko bila vzor mnogim državam.

6 V čem je Slovenija dobra? Recimo, zelo dobra je, kar se tiče pravic in položaja žensk. V prejšnji vladi smo imeli na primer polovično kvoto žensk v vladi, kot v Kanadi na primer. Tedaj je bil Cerar "evropski Trudeau" in Trudeau je iz tega naredil svetovno promocijo. Slovenija je, po mojem osebnem mnenju, najboljša, kar se tiče srečnega otroštva. Imamo odlične in dostopne vrtce, dolgo porodniško s sto-odstotnim kritjem. Dobri smo, kar se tiče družinskega načrtovanja, dostopa do zdravljenja. Vidimo samo čakalne vrste, a naš primarni zdravstveni sistem je še vedno eden najboljših na svetu. Prekrasno naravo imamo, veliko in to čiste vode, to je treba promovirati. Imamo na primer študentske bone. Kje na svetu imajo študenti zastoj hrano? In teh dobrih praks je še veliko. Dajmo, napišimo listo 15 do 20 stvari, kjer smo najboljši. Ne rabimo veliko.

Vse to bi morali kapitalizirati, izpostaviti, kar je dobrega. Začnimo ceniti to, kar imamo. Smo med progresivnimi državami. Ne znamo se pohvaliti, ker smo morda preveč skromni. Lahko bi imeli več samozavesti. Druge države se rade hvalijo z mnogo manjšimi dosežki od naših. Seveda bi se dalo marsikaj spremeniti in izboljšati in tudi na tem seveda delamo; a lahko smo resnično ponosni na to, kar imamo. Samo nekaj stavkov bi bilo treba povedati na

pravih mestih. Tega se moramo naučiti. To je sporočilo naslednjim generacijam, izseljencem, tudi drugim državam.

Poslanstvo veleposlanice?

Svoje poslanstvo vidim v tem, da v okviru svojih možnosti naredim čim več za promocijo Slovenije. Kako povezati delo vlade in ministrstev s konkretnimi rezultati in koraki v progresivno smer tudi v mednarodnih okvirih. Kako torej potegniti najboljše, kar imamo, v mednarodne vode. Predstaviti Slovenijo v dobrem, najboljšem, najkakovostnejšem. Hkrati pa predstaviti tuje dobre prakse doma. Povezovanje, izmenjava dobrih praks, to me zanima. Pomagati želim slovenskim znanstvenikom, gospodarstvu, vsem, ki imajo kaj pokazati, da se predstavijo svetu.

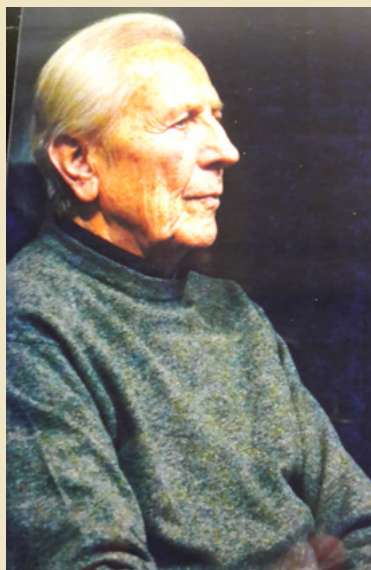
A ne glede na mojo pozicijo veleposlanice, je moje poslanstvo, da kot ženska, žena in mati naredim čim več dobrega. Najbolj me zanima to, kaj bomo pustili za sabo, v kakšnem okolju, svetu in prihodnosti bodo živele naslednje generacije, to pa je po mojem mnenju tudi poslanstvo nas vseh.

Lučka Koščak

ZLAT KRALJ

To pomlad je odšel med angele naš znani arhitekt Zlat Kralj. Umrl je v Ljubljani, kjer sta zadnja leta živela skupaj z ženo Jasno.

Sin znamenitega slovenskega kiparja in slikarja Franceta Kralja je skoraj petdeset let živel in ustvarjal v Ženevi skupaj še z drugima dvema znanima slovenskima arhitektoma Janezom Hacinom in Valentinom Legatom.

Prav Valentin Legat je bil tisti, ki je Zlata povabil ustvarjat v Ženevo. Žena Jasna mu je sledila. Leta so tekla v ustvarjanju številnih čudovitih projektov in zgradb v centru Ženeve in med počitnicami v preurejanju njenega doma na Mirju v Ljubljani.

Ko sediva z Jasno Kralj v njeni hiši, ki je kot umetniška galerija, občudujem čudovito notranjo opremo. Tudi ta je Zlatovo delo. Občutek harmonije in miru, ki ga vzbuja ta prefinjena estetika, je kot pogled v bogastvo Zlatove duše.

Z Jasno obujava spomine od njenih najnežnejših let naprej, ko je še kot dojenčica izgubila očeta, ki je bil ustreljen kot talec v Ljubljani pod okupacijo, o srečanju z Zlatom, o njuni skupni poti, o Ženevskih letih, o Ljubljani, o arhitektih in o arhitekturi. Spominjava se dogodkov in ljudi, ki jih več ni. Govoriva o radosti življenja in o lepih spominih, ki nam razvedrijo misli in nam dajo vzpodbudo, da živimo naprej.

Zlat je odšel, njegovo delo je ostalo. Pota življenja so čudovita.

Lučka Koščak

SPOMIN NA ZLATA

in

memo
gram

9

Bilo je poletje v začetku osemdesetih. Malo zatem, ko smo se z družino nastanili v Gexu, mestecu ob Švicarski meji. Ob vročih dneh smo se hodili kopat v bližnji bazen. Nekega dne smo po naključju sedeli poleg slovensko govorečega para ... Beseda je stekla in hitro smo našli veliko skupnega, kar nas je povezovalo s Slovenijo. Ugotovili smo celo, da smo v Ljubljani skoraj sosedje. To je bilo prvo srečanje z Jasno in Zlatom Kralj.

Od takrat naprej smo se pogosto videvali in postali prijatelji. Čeprav smo bili z družino dolga leta v tujini, smo se kljub temu občasno našli v Ženevi ali v Ljubljani.

Zlat je bil gospod elegantnega videza, s prefinjenim okusom arhitekta. Zadržan, vendar iskrih sogovornik. Le redko ga je razburil kakšen pogovor, z izjemo včasih morda kakšnega s politično vsebino.

Spominjam se, da sem ga včasih srečevala na sprehodu s psičkom Nikom. Na vprašanje "kako si" je ponavadi igrivo odgovoril "ni za prehval't" ... in se nasmejal.

Po dolgoletnem bivanju v tujini sta se s soprogo Jasno vrnila v Ljubljano. V Trnovem sta si ustvarila lep dom. Vsakič, ko sem ju obiskala, sem občudovala izredno stilno dovršeno hišo, ki jo je Zlat adaptiral in je bila predhodni dom njegovega očeta. Prava galerija z umetniškimi deli očeta Franceta.

Ob kozarčku penine smo se ob snidenjih spominjali preteklih dogodkov in si zaželeli, da se spet kmalu vidimo.

Letos februarja, ko sem bila ponovno v Ljubljani, je bil Zlat že zelo bolan in je kmalu potem tudi umrl.

Vsi, ki smo ga poznali in ga cenili, ga bomo pogrešali in se ga še naprej radi spominjali.

Metka Vergnion

THÉO SIEGRIST

10 Septembra lani je preminil dolgoletni član našega Združenja, glasbenik in prijatelj Slovencev, Théo Siegrist iz Ženeve. Njegova pokojna žena, Mariborčanka Jelka Kovačič, se je pridružila našemu Združenju pred mnogimi leti in s soprogom zvesto obiskovala prireditve, ki jih je vsako leto organiziralo tedaj številno društvo.

Ko je pred dobrimi desetimi leti Théo izgubil Jelko, je ostal zvest Združenju in je redno obiskoval naša srečanja prav do konca, ko je zdravstveno že opešal. Po svoji izrecni želji počiva Théo v slovenskih tleh, na mariborskem pokopališču poleg svoje ljube Jelke.

Dolgoletni član Orchestre de la Suisse Romande, kjer je igral kontrabas, je svoje življenje zavzeto posvečal glasbi in to ne samo klasični, kot član priznanega simfoničnega orkestra, ampak tudi moderni, zlasti jazzu. Skupaj s svojim prijateljem, glasbenikom Robertom Sawickim, je ustanovil kvartet Rossini, kjer je igral in se mu je posvečal z veliko vnemo vse dokler ga ni bolezen priklenila na posteljo.

in memo riam

11

Kvartet Rossini in komorni orkester "Orchestre du Grand-Lancy" sta bila soustanovljena leta 2003 na pobudo obeh prijateljev glasbenikov. Sawickijev ansambel mu je letos spomladi priredil zelo doživet spominski koncert, prav v tisti cerkvi, kjer je Théo najrajši nastopal s kvartetom Rossini. Njegovi kolegi glasbeniki, s katerimi je ustanovil orkester, so izbrali dve skladbi, ki sta bili pokojnemu Théu posebno pri srcu: Locatellijev concerto grosso "Arianina tožba" in Mozartovo "Symphonie concertante". Dirigent Roberto Sawicki je za uvod spregovoril nekaj prisrčnih besed v spomin kolega glasbenika. Cerkvica v Lancyju je bila nabito polna - prisotnih je bilo tudi nekaj slovenskih prijateljev - in koncert je doživel izreden uspeh.

S svojo skromnostjo in tiho zavzetostjo za slovenski svet, saj je, poleg druženja z nami, po ženini smrti rad obiskoval sorodnike in prijatelje v Sloveniji, nam bo Théo ostal v trajnem spominu, saj ga je odlikoval topel človeški odnos do ljudi, s katerim je bilo prežeta vsa njegova glasbena in življenska pot.

Alenka Maver

GLASBENE ZARJE

Les aubes musicales aux Bains des Paquis

Ženeva je poleti najlepša. Ne samo zato, ker je v mestu manj prometa, ker so vsi nekam odšli, ampak zato, ker je poleti polno čudovitih koncertov, ki se dogajajo zunaj po parkih in so običajno zastonj. Začnejo se junija z vikendom "Fête de la musique" in končajo septembra s "Festival de la Batie". Vmes, čez poletje, pa so jazz koncerti na odprti sceni v Parc des Crochettes, razni festivali, koncerti svetovno znanih glasbenikov v parku de la Grange in destdnevna "Fête de Genève", ki se dogaja na obali jezera. Pravzaprav se koncerti dogajajo skoraj na vsakem koraku.

Meni najljubši koncerti so "Les aubes musicales" ali po naše "Glasbene zarje", ki se dogajajo od 22. julija do 1. septembra, vsako jutro ob šestih v kopališču Bains des Paquis ob Ženevskem jezeru.

Čudoviti koncerti virtuoznih glasbenikov, ki igrajo različne zvrsti glasbe, trajajo eno uro ali malo več. Dogajajo se ob sončnem vzhodu

in so tako inspirativni, da potem včasih še uro ali več sedim ob jezeru, gledam v njegovo mirno gladino in sanjam. Letos me je med drugimi še posebej navdušila iranska plesalka sufijskega plesa, Rana Gorgani, ki se je vrtela brez prestanka več kot eno uro. Tudi živa muzika, ki je spremljala ples, je bila vrhunska.

To poletje je v Glasbenih zarjah nastopil tudi naš glasbeni virtuoz, v Ženevskih novicah že predstavljeni Bor Zuljan. Izjemen glasbenik, ki je v Ženevo prišel študirat kitaro, po diplomi postal asistent na Konzervatoriju, potem doktoriral iz igranja lutnje, se poročil, postal oče in dobil mesto profesorja lutnje na ženevskem Konzervatoriju za glasbo.

S svojim nastopom na Glasbenih zarjah je znova pokazal svojo odličnost. Tako sem ponosna, da ga poznam.

Včasih grem po koncertu plavat ali popijem kavo s prijatelji, ki jih tako zgodaj tam srečam. Vsi smo enako inspirirani. Počutim se doma. Končno. To naredi glasba. Še posebej tako zgodaj zjutraj.

Lučka Koščak

<https://mybiggeneva.com/en/geneva-summer-dawn-concerts-2019/>

RAZSTAVA TAMARE VEYRAT-FATUR IN SOPHIE MARTIN

Osnovna funkcija klobuka je zaščita glave. Nošenje klobuka je danes bolj redkost. Klobuk se nosi ob svečanih prilikah, za vsak dan pa nosimo bolj navadna pokrivala. Zato sta se Tamara Veyrat-Fatur in Sophie Martin odločili, da nam priredita tokrat nekaj drugačnega na temo klobukov.

14 Od 13. do 15. septembra sta Tamara in Sophie v Maison Chauvet-Lullin v Vernier-ju imele razstavo na temo klobukov. Razstavo je organiziral Servis za kulturo in komunikacijo Občine Vernier v Ženevi (Service de la culture et de la communication de la commune de Vernier).

Osnutke klobukov je s tehniko akrila na platnu naslikala Tamara, ročno pa jih je izdelala modistka in šivilja Sophie. Na ta način je

Sophie predstavila in izrazila svojo umetniško dušo s kreacijo različnih vrst klobukov, narejenih iz različnih materialov in veselih barv. Tamara pa je predstavila tudi nekaj svojih portretov v klobukih na platnu, nekatere celo v treh dimenzijah.

Danes se pokrivala, ki so v starih časih štela pred mrazom ali vetrom, dežjem ali sončnimi žarki, počasi izgublajo. Nimajo več družbene funkcije in okolici ne sporočajo več, kdo so tisti, ki jih imajo na glavi. Tako je razstava na zanimiv in očarljiv način pokazala, da klobuki danes še živijo, a ne samo na platnu, ampak tudi na glavah ljubiteljev klobukov.

Obiskovalci so bili vabljeni, da pridejo obiskat razstavo s klobuki na glavah in bilo je zanimivo videti domišljivo obiskovalcev na otvoritvi. Govornik na otvoritvi je bil Johan Martens, iz občine Vernier. Zbralo se nas je tudi kar nekaj Slovencev, nekateri so prišli celo iz Ljubljane.

To je bila tudi prilika, da se srečajo prijateljice iz ženevske srednje šole, ki sta jo pred skoraj pol stoletja obiskovali Tamara in spodaj podpisana Eva, ki je za to priložnost spekla klobuk-torto, da so bili tudi trebuhu veseli.

Eva Dimčovski-Fatur

ART NOMAD PROJECT

Sredi januarja se nas je pet umetnikov v okviru Art Nomad Projekta podalo v Amazonsko džunglo v Peruju. Tam smo en mesec za otroke plemena Shipibo organizirali umetniške delavnice iz risanja in kiparjenja v glini in v drugih naravnih materialih.

Ko smo prispeli sredi naše zime v Peru, je bilo tam poletje in deževno obdobje. Iz Lime smo se potem peljali z avtobusom v Pucallpo, manjše mesto na robu džungle, namesto 16 skoraj 23 ur. Cesta je namreč peljala preko 5000 m visokega prelaza in tako dolgo smo potovali tudi zaradi precejšnjih zastojev na cestah, saj so bile občasno zasute s plazovi. V Pucallpi smo takoj našli prevoz in se, s starim, razmajanim in prenaloženim avtom, še isto popoldne odpravili v vas San Francisco. Pot, bolj podobna preorani ilovnati njivi, je trajala dobro uro. Ob vsakem dežju se cesta spremeni v blatno reko. V to vas, v bližini jezera Uyacali, brez velikih dreves in z neplodno zemljo, so Indijance oziroma Staroselce v šestdesetih letih prejšnjega stoletja preselili iz bližnjih gozdov. Te gozdove,

velikanska prastara drevesa, so belci posekali, ker so iskali nafto, kositer in srebro. Kasneje pa, ko so ta bogastva izčrpali, so tam nasadili velike plantaže ananasa in banan. Zaradi intenzivnega gojenja tropskega sadja so zemljo po nekaj letih izčrpali in zastrupili z umetnimi škropivi in jo tako, neplodno, dali spet nazaj Staroselcem. Zdaj živijo tam, revni, v blatnih lesenih kolibah.

Staroselci amazonskih gozdov, ki so prej imeli vse, kar so potrebovali, nimajo sedaj skoraj ničesar. Večino hrane, razen rib, ki

16

jih včasih ulovijo sami, morajo kupovati. Ukvarjajo se z vezenjem, keramiko in zdravilstvom, a tudi od tega imajo največ profita belci. Posebno s prodajanjem terapije z Ayuvasco, sveto zdravilno rastlino, ki je postala v zadnjem času zelo popularna, na veliko služijo samo belci. Terapije so neprimerljivo drage, Indijance pa, ki v veliki večini niso šamani, belci najamejo za zelo skromen denar, da na zdravilnih, psihadeličnih seansah pojejo obredne pesmi.

Včasih me je bilo prav sram, ko sem videla, kako smo iz ponosnih, zdravih, samooskrbnih ljudi, polnih bistvenega znanja o preživetju in sožitju z naravo, naredili revne in odvisne ljudi, ki sanjajo, da bi postali bolj beli in zato otrokom dajejo ameriška imena. Zanje smo belci, vsaj na videz, sinonim za uspešnost. A kaj je uspešnost v resnici? Vsi se v glavnem strinjamo, da sreča ni odvisna od tega, kar imamo, a ker se vendarle hudo bojimo pomanjkanja česarkoli, mislimo pogosto le nase in na svoje potrebe.

Vendar so, na srečo, kot povsod v najrevnejših delih sveta, kjer sem že bila, ljudje polni energije in veselja do življenja, česar mi z nobenim denarjem ne moremo kupiti. Upajo v boljše življenje, gledajo nas, ki nam gre na videz (predvsem materialno) izredno dobro. Njihova

kreativnost je zelo živa, radovedni so in radi se učijo. Šolo imajo le nekaj mesecev na leto, ker učitelji nočejo potovati po blatu in hoditi peš čez vodo, ko ta zalije cesto.

Vendar se otroci radi učijo, radi berejo in še rajši rišejo. Tudi izdelovanje skulptur jih je silno zanimalo. Itak so imeli pet mesecev počitnic. Gline za skulpture smo nabrali kar na razmočeni cesti. Za inštalacije, skulpture in mandale iz listja smo nabrali material pod drevesi, barvice za risanje pa smo prinesli mi. Eden od umetnikov, Nikola Faller, je skupaj z njimi naredil veliko ribo iz palm in bambusa. To skulpturo smo kasneje na jezeru zažgali.

18 Otroci, pa tudi kakšen odrasel, so zavzeto delali čudovite skulpture iz gline in prekrasne mandale iz raznobarnega listja. Umetnica in učiteljica iz Osijeka, s katero sva delili skromno kolibico, polno komarjev, je z otroki risala in vezla. Ponavadi so naju prihajali buditi že ob šestih zjutraj, okrašeni s cvetovi, nasmejani in radovedni.

Bivanje in delo s staroselskimi otroki je bilo zelo navdihujoče tudi zame. Resnično sem hvaležna za priložnost videti od blizu, kako otroci po svetu živijo. Pravzaprav so otroci povsod enaki. Oči se jim svetijo od radovednosti, najraje se cele dneve igrajo in radi pomagajo. Ne vem, kdaj se spremenimo. Kdaj izgubimo občutek in spoštovanje za sočloveka, posebno za sočloveka, ki je tujec, ki se nam zdi drugačen. Da se kar naenkrat počutimo ne več enaki, ampak nekaj več. Otroci teh razlik ne delajo.

Lučka Koščak

SLOVENSKI PIKNIK, DOŽIVETJE V NARAVI.

mi

...

Slovenci potrebujemo čas za druženje in velikokrat hrepenimo po dneh, ko smo skupaj z ljudmi, ki jih imamo radi, ko se veliko smejimo, ko smo norčavi in razigrani ter ko veselo zapojemo kakšno lepo domačo pesem. Pavla, ki je žal ni več med nami, je zelo rada pela "Mi se imamo radi", zato v njen spomin še naprej nadaljujemo s to tradicijo.

Sredi junija se zberemo na našem tradicionalnem pikniku, v prijetni vasi Russin na podeželju Ženeve. Restavracija "Le Chaumaz" se nahaja na mirni lokaciji med vinogradi, na razpolago dobimo pokrit prostor, tako da smo tudi v slučaju slabega vremena varno na suhem. Na voljo imamo tudi žar, s katerim se ukvarja predvsem moški spol.

19

Miza je vedno polna dobrih jedi, vsakdo se potruži in pripravi kaj dobrega za pod zob. Poleg odlične slovenske hrane, kot je naprimer izvrstna Juretova potica, so seveda na razpolago tudi razne druge specialitete. Bogata je izbira jedi iz raznih krajev sveta, saj smo se Slovenci na naši življenjski poti srečali in se povezali z ljudmi različnih narodnosti iz raznih delov sveta. Zato je tudi vsakoletna kulinarčna izbira tako zelo raznovrstna in bogata.

V bližini je zelenica z otroškimi igrali, tako da se lahko tudi najmlajši člani našega združenja veselo igrajo in varno družijo med sabo. Živahen otroški živ-žav je prekinjen le, ko so malčki žejni ali lačni in se pridejo okrepčat k staršem.

Upam, da se bomo v tudi v bodoče radi srečevali in da se nam bodo pridružili tudi novi člani, ki bi lahko še popestrili to prijetno tradicijo.

Za dobro organizacijo vseh naših srečanj, gre posebna zahvala naši neutrudljivi predsednici Sabini, ki se ji za uspešno vodenje našega Združenja in seveda tudi tajniku Urbanu iskreno zahvaljujem.

Želela bi zaključiti s Prešernovo Zdravljico:

*"Nazadnje še prijatli kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrali, ker dobro v srcu mislimo".*

Sonja Montanini

20

PIKNIK

Kot vsako leto smo se Slovenci junija meseca družili na tradicionalnem pikniku v idiličnem kadru ženskega podeželja. Kljub blagemu vremenu pretiranega navala ni bilo, a zadnja leta smo se v Zduženju pač navadili privilegirati kvaliteto nad kvantiteto. Naša vedra družbica se je posedla po dolgem omizju v najeti verandi sredi travnikov in vinogradov. Stregle so se klobase, čevapi in kislo zelje (le-to je

sicer bilo pripravljeno po receptu iz Haitija), pilo se je vino (sicer ženevsko), na koncu je bila poleg številnih dobrot še potica —

orehova, in to iz pravih slovenskih orehov! Vsak je pridno poročal — četudi ne izključno v slovenščini — o svojih glorijah in tragedijah. Ta je pravkar bil promoviran — oni pa še vedno išče službo ali končuje svoj tretji ali četrti študij, ki ga bo, upajmo, končno spravil h kruhu. Ta se pohvali s svojimi otroki, genijalnimi v vseh ozirih — oni pa se še vedno ubada s posledicami neprijetne ločitve. Temu očitno gre, saj se je ravnokar preselil v večje, udobnejše stanovanje — oni pa si ne more kaj, da ne bi opljuval švicarske davkarije, ki ga je zaradi nedavno vpeljanega sistema izmenjave podatkov prisilila k prijavi imetja v domovini in mu tako pošteno segla v denarnico. A debatiralo se je tudi o politiki — slovenski, se razume — in celo o najnoveših izdelkih domačega leposlovja, nedvomno najboljšega na svetu ... Kot se spodobi, smo se za konec spomnili še na tega ali onega odsotnega. Skratka, vsak je po svojih zmožnostih odigral svojo vlogo zaslužnega Slovenca — pa tudi če je prihajal nekje s Karibov ali indijskega polotoka. Bilo je veliko smeha in nekaj otroških solza, in — kot vsako leto — smo spet lahko ugotovili, kakor pravi pesmica, da se "imamo radi, radi prav zares".

Jure Kozamernik

NOVOLETNA VEČERJA

Leto se počasi nagiba h koncu, božični in novoletni prazniki so pred vrati in z njimi veliko lepih trenutkov, slavlja in praznovanja. Prišel je tudi čas novoletne večerje našega Združenja. Letos novembra smo se ponovno srečali v simpatični restavraciji Lillo na trgu Saint-Gervais, ki se nahaja na desnem bregu reke Rhône, praktično čisto v centru mesta. Organizacija večerje je bila brezhibna kot ponavadi, vse zasluge gredo naši predsednici Sabini in vestnemu tajniku

Urbanu. Ponovno hvala obema za vse.

Zbralo se nas je kar lepo število in tako smo ob izvrstni hrani in dobri kapljici skupaj preživeli zelo prijeten večer. Lepo je bilo ponovno videti znane obraze in se pogovarjati o raznih dogodivščinah, o tem, kaj vse se je med tem časom zgodilo novega, kje in kako bomo preživeli praznike in seveda tudi o tem, kako se svet obrača. Kljub temno pobarvanim stenam restavracije je bilo vdušje pri mizi svetlo in sproščeno. Večer je vse prehitro minil, kar naenkrat je prišel čas slovesa.

Preden zaključim te vrstice želim izreči prav prisrčno zahvalo naši neutrudljivi Lučki, ki ni samo urednica našega časopisa Ženevske novice, temveč piše tudi zelo zanimive članke, skrbi za tisk, za finance in vse ostalo, kar spada zraven. Časopis Ženevske novice ni samo prijetno branje, temveč je tudi povezava nas Slovencev iz Ženeve z rodno domovino Slovenijo. Potrebujemo slovensko besedo in kulturo tukaj, v deželi, kjer živimo. Lučka, cenimo tvoje delo, v imenu nas vseh, iskrena hvala za ves tvoj trud in številne ure, ki jih vlagaš v Novice.

Trenutki sreče, lepe misli in doživetja,
naj vas v novem letu pripeljejo do
osebnega zadovoljstva in uspehov.

Sonja Montanini

POROČILO LETNEGA KOORDINACIJSKEGA SESTANKA

V soboto, 9. novembra, smo se v Veleposlaništvu Republike Slovenije zbrali predstavniki slovenskih društev, ki delujejo v Švici. Prirčno nas je sprejela in pogostila gospa Veleposlanica Marta Kos.

Tu so poročila društev, zapisnik je napisal tajnik gospod Janez Čuk.

SD Planika Winterthur – poroča ga. Angela Živec, predsednica

V društvu letos prvič niso uspeli organizirati njihovega prepoznavnega projekta Albani fest. Člani so sicer še vedno aktivni predvsem v športu, pikado turnirjih, ob obletnicah pa si organizirajo tudi skupno potovanje (letos Turčija). Članov je približno 40, kar nekaj pa se jih je v zadnjem obdobju vrnilo tudi v Slovenijo.

SPD Triglav, Zürich, poroča g. Tomaž Tišler, predsednik

Triglav je trenutno največje slovensko društvo v Švici. Pohvalijo se s porastom članov in zanimanja za njihove aktivnosti. Več kot 20 novih članov v zadnjem letu je dobrodošla okrepitev. Tudi njihovi projekti so dobro obiskani – na kostonjem pikniku je bilo preko 60 ljudi. V decembru organizirajo tudi letno veselico, ki je njihov najodmevnejši dogodek. V programu imajo tudi tradicionalne prireditve – občni zbor, kegljanje, kolesarjenje, pikniki in izleti v hribe.

Društvo Slovencev v Lihtenštajnu, poroča ga. Marija Sigg

Društvo ima malo članov in ne raste. Člani so predvsem starejši, dotoka mladih pa ni. Letno pripravijo 4 prireditve – občni zbor, novoletno srečanje, piknik in izlet ter tradicionalno balinanje

s kosilom – špageti. Tudi za naslednje leto planirajo podobne aktivnosti.

Združenje ženevskih Slovencev, poroča ga. Lučka Koščak

Majhno društvo, poskušajo pa ostati aktivni. V zadnjem letu so pripravili občni zbor, poletni piknik, kjer so prišle tudi nekatere mlade družine, česar so zelo veseli, pripravljajo pa tudi novoletno večerjo. Priložnost za srečanje je tudi preko Slovenske misije. Letno pripravijo tudi Ženevske novice, kjer si še posebej želijo, da bi jih ohranili in pridobili nove posameznike, ki bi bili pripravljeni vztrajati pri izdaji.

24 SD Soča, Schaffhausen – poroča g. Janez Bizjak

Majhno društvo, kjer tudi veliko članov ni več aktivnih ali pa so se vrnili v Slovenijo. Še vedno pa se poskušajo čim večkrat družiti – npr. na spomladanskem pikniku, občnem zboru in kegljanju.

Kulturni most Švica – Slovenija, poroča Janez Čuk, predsednik

Društvo se je pomladilo in je zelo aktivno. Deluje širše in se povezuje tako s slovenskimi kot švicarskimi društvi ali organizacijami. V preteklem letu so imeli kar nekaj odmevnih projektov, med njimi so bile najbolj prepoznavne njihove prezentacije (15 prezentacij) Slovenije po celi Švici (ob svetovnem molitvenem dnevu, ki je bilo posvečeno Sloveniji), koncerti v Sloveniji in Švici s švicarskim simfoničnim orkestrom Giovane ter slovenskim dirigentom Marjanom Grdadolnikom. Društvo tudi sodeluje pri aktivnostih pobratenih občin Lützelflüh in Velike Lašče in organizira različne izmenjave na kulturnem in mladinskem področju. V prihodnjem letu pripravljajo sklop aktivnosti, ki bodo povezovale starejšo in mlajšo generacijo.

Tudi število slovenskih državljanov v Švici bi bilo vredno objaviti. Avtor je Janez Čuk.

Po podatkih Švicarskega sekretariata za migracije je konec leta 2018 živelo v Švici 7.076 slovenskih državljanov, kar je za 9,3 % več kot leto prej. V enem letu je tako število slovenskih državljanov, ki stalno živijo v Švici naraslo za 601 osebo oziroma 9,3 %.

Po navedbah MNZ RS je konec leta živelo v Švici 10.237 slovenskih državljanov. Do razlike med slovenskimi in švicarskimi podatki pride zato, ker Švicarji prebivalce z dvojnimi - slovenskim in švicarskim - državljanstvom štejejo le za švicarske državljane.

Število slovenskih državljanov v Švici s stalnim bivališčem (dovoljenji B in C ter do enega leta) je v letu 2018 ponovno naraslo – tokrat za 9,3 % na 7.076 oseb. V absolutni številki je to plus 601 oseba; konec leta 2017 je bivalo v Švici 6.475 slovenskih državljanov.

Od 7.076 oseb je 2.956 žensk in 4.120 moških. Rast pri obeh spolih je enaka splošni stopnji rasti – 9,3 %. Kljub temu, da je rast še vedno visoka, je manjša, kot je bila v letu 2017, ko je bila 10,7 % in najmanjša po letu 2011.

Od leta 2008 – 2018, torej v zadnjih enajstih letih, je število Slovencev s stalnim bivališčem v Švici naraslo iz 2.325 na 7.076 oziroma kar za 304 %! Letno to pomeni 432 oseb.

Podobno kot konec leta 2017 je tudi konec leta 2018 največ Slovencev živelo v treh vzhodnih kantonih – v Zürichu (1.732 oz. 24 % vseh Slovencev v Švici), Aargau (1.073 oziroma 15 %) in St. Gallnu (814 oziroma 11 %) – skupaj v teh treh kantonih več kot polovica vseh v Švici živečih Slovencev oziroma 51 %.

L. K.

Kulturni dogodki so vidni na internetni strani: www.bern.embassy.si. Na dogodke se lahko prijavite na Facebook spletni strani: *Slovenci v Švici* ali *Združenje ženevskih Slovencev*.

Prvi petek v mesecu (razen med počitnicami) poteka maša v slovenskem jeziku v Ženevi. Za informacije pogledjte na stran www.slomisija.ch.

Za informacije v zvezi z **dopolnilnim poukom slovenščine** pogledjte na www.zrss.si/slovenscina ali www.slovenskiotroci.ch

Veleposlaništvo RS v Bernu objavlja **novice** na spletni strani www.bern.embassy.si.

Urednica: **Lučka Koščak**
T: 076 37 97 222
E-mail: lucka.koscak@gmail.com

Oblikovanje: Petra Petan
Tisk: Partnergraf d.o.o.

**Veleposlaništvo
Republike Slovenije**
Schwanengasse 9/II,
3011 Bern
T: +41 (0)31 310 90 00
F: +41 (0)31 312 44 14/18
E: vbe@gov.si
W: www.bern.embassy.si

Veleposlanica:
Marta Kos

**Konzulat Republike
Slovenije**

Löwenstrasse 54/II,
8001 Zürich
T: +41 (0)44 212 11 27

g. Zvonimir Petek,
častni konzul

**Konzulat Republike
Slovenije**

Rue du Scex 18 CH
1950 Sion
T: +41 (0)27 306 56 10
F: +41 (0)27 306 56 39
E: janez.lapajne@jyl.ch

g. Ivan Janez Lapajne,
častni konzul

26

2. marec 2020:

občni zbor

16. junij 2020:

poletni piknik

14. november 2020:

novoletna večerja

ne
po
zabi
te
27

**Združenje ženevskih
Slovencev /
Association des
Slovènes de Genève**

fb:
*Združenje ženevskih
Slovencev*

*Ženevske novice izidejo enkrat
letno s finančno podporo Urada
vlade RS za Slovence po svetu.
Prvič so izšle januarja 1992*

Ustanovljeno 19. julija 1991
Predsednica: **Sabina Mumenthaler**
Podpredsednik: **Sergij Cesar**
Blagajnik in tajnik: **Urban Furlan**

Ženevske novice izdaja / Editeur:
**Združenje ženevskih Slovencev /
Association des Slovènes de Genève**
c/o Sergij Cesar
avenue Dumas 11, 1206 Genève

E-mail: slovenijage@hotmail.com

TEKOČI RAČUN:
Združenje ženevskih Slovencev
IBAN: CH83 0024 0240 4331 5629 T
(Association des Slovènes de Genève)

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

